

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Для сучасної гірничо-збагачувальної галузі поряд з пошуком способів вирішення основних виробничих проблем все більшої актуальності набуває питання оптимізації процесу управління витратами. Облік та аналіз витрат наразі є одним із найважливіших напрямів забезпечення ефективного управління діяльності діючого підприємства. Використання наведених методів дослідження дозволяє отримати систематизовану інформацію, яка є необхідною під час контролю виробничого процесу та допомагає адекватно оцінити рівень його ефективності. Таким чином, наявність раціонального інструментарію управління витратами є запорукою досягнення підприємством високих фінансових результатів від діяльності.

Варто зазначити, що необхідність раціонального розподілу витрат обумовлена їх прямою участю у формуванні прибутку підприємства. Проте, не можна ігнорувати факт невідповідності кінцевого результату, зокрема для гірничо-збагачувального підприємства, з рівнем господарських витрат, понесених для його отримання. Основною проблемою вітчизняних гірничо-збагачувальних підприємств наразі є низький рівень конкурентоспроможності української металургійної продукції. Розглядаючи, зокрема, діяльність ПрАТ «ЦГЗК» маємо, що станом на кінець 2019 р. виручка від реалізації продукції порівняно з попереднім роком зросла на 7 %, в основному за рахунок збільшення цін. У зв'язку із цим також збільшились адміністративні та збутові витрати відносно 2018 р. відповідно на 24 та 19 %. Виходячи з цього, робимо висновок про відсутність проведення заходів по підвищенню конкурентоспроможності продукції, які б пояснювали зростання витрат, адже збільшення виручки за рахунок збільшення цін не є однозначно позитивною тенденцією діяльності. Проте, навіть за такої політики управління комбінат веде беззбиткову діяльність. Але варто зазначити, що з кожним роком чистий фінансовий результат зменшується. Таким чином, станом на кінець 2019 р. ПрАТ «ЦГЗК» отримало на 46 % менше чистого прибутку, ніж цей показник становив у 2017 р.

Головною задачею кожного підприємства, в тому числі гірничо-збагачувального, наразі є пошук резервів зниження собівартості продукції, як основного напрямку оптимізації управлінського процесу. В першу чергу, досягнення даної мети є можливим за рахунок виявлення та використання факторів економії ресурсів. Серед цих факторів можна виділити наступні: зменшення частки використання матеріалів на одиницю продукції, підвищення продуктивності праці, модернізація основних засобів, прискорення оборотності оборотних коштів тощо. Широко застосовуються дві форми компенсації небажаних затрат. Пряма компенсація вимагає побудови напруженої виробничої програми, при цьому зменшується частка обсягу закупки матеріалів. Для гірничо-збагачувального підприємства більш сприятливим є використання методу виявлення резервів за рахунок структурного фактору, коли завідомо створюються умови дисбалансу номенклатурних та асортиментних пропорцій для вигідного положення підприємства на ринку.

Під час вирішення проблем управління витратами слід враховувати розвиток сучасних економічних відносин та вимоги, які він висуває. У процесі оптимізації управлінського процесу вітчизняних гірничо-збагачувальних підприємств необхідним є вивчення та застосування фундаментальних положень, які широко використовуються за кордоном. Зокрема, варто збільшити частку управлінського обліку в своїй діяльності, який наразі поступається місцем фінансовому. Потрібно також знизити обсяг тіншових операцій, які широко використовують для зменшення суми податкових зобов'язань. Не можна забувати також про регулярне підвищення кваліфікації фахівців та використання новітніх методів управління витратами.

Розглядаючи основні способи раціоналізації процесу управління витратами та пошуку резервів зниження собівартості продукції, слід пам'ятати, що у кожного методу є свої переваги та недоліки. Проте основною задачею при виборі того чи іншого методу є осмислення їх особливостей та визначення дієвості відповідно до ситуації.